

LUGDVNI,
EX TYPOGRAPHIA
THEOBALDI ANCELIN.
M. D. LXXXIII.

CONCIO

HABITA AD CA-
PITVLVM GENERA-

LE SACRI ORDINIS

Cartusienfis, hoc

anno 1584.

*Per V. P. D. Stephanum de Salazar Priorem
Cartusie defensionis beatae Mariae, prope
urbem inclytam Xerecium
S. Theol. D.*

Qua potissimum explicat inter omnia religionis vo-
ta, principè locū habere obedientiam: qua veluti genere,
cætera clauduntur. Stabilitatem præterea etiam eorum
qui eam ad certum & designatum locum profitentur
Ordinis esse, non loci: quod intelligenda sit salua sem-
per obedientia. Vorum etiã conuersionis morum, nihil
esse aliud, quàm regularem obseruantiam. Quo pariter
pacto per contemptum, & neglectum tendendi in per-
fectionem, regulares peccent mortaliter. Agit tandem
seriò, de reuocanda recta voculandi & proferendi ra-
tione, in cantibus Ecclesiasticis & officio diuino.

LUGDVNI,
APVD THEOBALDVM ANCELIN.

M. D. LXXXIII.

Cum Superiorum licentia.

C O N C I O

HABITA AD CA-

PITVLVM GENERA-

LE SACRI ORDINIS

Cartusienfis, hoc

anno 1584.

Per V. P. D. Stephanum de Salazar Priorem

Cartusia defensionis beatae Mariae, prope

urbem inclytam Xerecium

S. Theol. D.

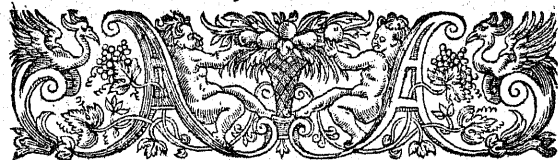
Qua potissimum explicat inter omnia religionis vota, principè locū habere obedientiam: qua veluti genere, caetera clauduntur. Stabilitatem praeterea etiam eorum qui eam ad certum & designatum locum profitentur Ordinis esse, non loci: quod intelligenda sit salua semper obedientia. Vorum etiā conuersionis morum, nihil esse aliud, quàm regularem obseruantiam. Quo pariter pacto per contemptum, & neglectum tendendi in perfectionem, regulares peccent mortaliter. Agit tandem serio, de reuocanda recta uoculandi & proferendi ratione, in cantibus Ecclesiasticis & officio diuino.

L V G D V N I,
APVD THEOBALDVM ANCELIN.

M. D. LXXXIIII.

Cum Superiorum licentia.

CONCIO HABITA
AD CAPITVLVM GENE-
RALE SACRI ORDINIS
Cartusienfis, hoc anno

1584.

Obedite praepositis vestris & subiaccete eis, ipsi enim peruigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri; ut cum gaudio hoc faciant non gementes; hoc enim non expedit vobis: Hebraeorum ultimo:

Vix dici queat (Antistes optime & pientissime.) Quem veneranda senectus, vita innocentissimè acta, singularis eruditio, insignis quaedam morum & viræ moderatio, multarum & maximarum rerum vsus & experientia, resp. tandem hæc nostra Cartusiana ratione, modo, cōsilio, & prudentia hæctenus fœ-

liciffimè gesta & administrata : in summum vsque gloriæ fastigium euehunt. Patres Deo consecrati atque conscripti, virtute insignes, & doctrina celebres, officio diuini gregis pastores, & quidem gregis opimi & selectissimi, nēpe Cartusiani. Vix inquam dici queat, quàm latè pateat campus, in quem hoc loco diuinus sermo orationem inclinat: si par esset oratori dicendi vis, copia atque facultas. Cæterùm qui maioribus hostijs inter antiquos sacrificare non poterant, farre tosto, & mola salsa: litare erant soliti. Hac enim perycopè Paulus amplectitur, quicquid tot æditis voluminibus, siue Xenophon, siue Plato, siue Zenon, siue Aristoteles, siue alij præclari auctores: de rectè administrandi reip. ratione in medium contulerunt. Addidit autem Christianam politiam & œconomiam, qua vna tractatione: vniuersa pariter omnium mortalium ac temporum ingenia superat, quæ Euangelica luce caruerunt. Docet quippè rerum publicarum præfectis, obedientiam & reuerentiam à minoribus esse præstandam. Et contrà, eos qui ad reipublicæ clauum sedent, & populi remos impellunt, & habenas moderan

derantur: oportere peruigili cura, atque indefesso labore, morum reformationi, animarum saluti, spiritualibus lucris accessionibus & incrementis: perpetuò operā dare, & incumbere. Nullam igitur faciā temporis versuram, sed in hęc breuem summam, tanquam in præcipua capita benè gerendi reip. quicquid dicturus sum contraham, & continentis ac perpetuæ orationis nostrę ductum componam. Tantùm superest, vt ad sitis æquo animo attenti atque benigni (patres amplissimi:) & vt ad rem tãtam pro dignitate, & pro ingeniorum vestrorum splendore & elegantia, & pro cultissimi huius vestri confessus grauitate & amplitudine pertractādā, diuini Spiritus illapsum & cœlestia præfidia: ope diuæ Virginis Theotochu, suppliciter imploremus.
A V E M A R I A.

QVI neglecta verborum pōpa splendore & apparatu, nudam ipsam veritatem amplexi, abiecto omni fūco, & meretriciis ornamentis, synceram ipsius pulchritudinem cōtemplari sunt (auditores grauissimi:) quales fermè ij esse solent, quos vulgus Theologos Scholasticos appellauit, imperiti forsitan sermo-

ne: sed non scientia. Eos affirmant, qui Religionis statum votis nuncupatis solenniter profitetur, quos vniuersos vno nomine, sacra Tridentina Synodus, Regulares appellauit: & si diuersa habeant instituta diuersis ceremoniis, ritibus, & externis cultibus vtantur, diuersosque sibi proponant peculiare fines: alij anachoresim & ascetismum, alij militiam, alij obsequia & curationes pauperum, alij institutionem & eruditionem populi Christiani, alij casu aut bello, captorum redemptionem: atque alij alia id genus multa præclara profecto Christianæ pietatis studia: vniuersos tamen iunctis vmbonibus & communi calculo contendere, eundem charitatis scopum collimare. Sicut scriptum est. Finis præcepti charitas, de corde puro &c. Itaque trames quidem multi, sed meta vna: inquam regiæ omnes hæc viæ & itinera cōfluunt. Vniuersis commune est; tribus votis solenniter emissis, non aliter ac tribus adamantinis & trabalibus clavis sese cruci Religionis adfigere. Cōmentamur autē & sermonē in prædicatorū, institui-
mus nō de Religione quæ virtus & pars est iustitiæ, qua Deū debito honore, cul-
tu

tu, & seruitute colimus, sed de Religione quæ status proficientium est, & tendentium ad perfectionem. Inter hæc autem vota tria quæ pientissimè & religiosissimè emittuntur, etsi miseri hæretici medij crepant atque rumpantur, & ex aduerso cornicentur, cum diuinarum literarum testimoniis, sacrorum præterea Conciliorum decretis, & clarissimis sanctorū patrū suffragiis probentur. Matth. 19. Lucæ. 9. 1. ad Timoth. 5. Deuteronom. 23. Ecclesiastes. 5. Psal. 15. Isai. 75. Facit Concilium Nicenum primum, ab Eugenio Pontifice citatum in. c. placuit *el primo*. 16. q. 1. Calcedonense canone. 16. ab Alexandro secundo relatum in. c. iuxta eadem causa &c. q. Toletanum secundū c. 1. & 4. c. 26. Tarraconense à Gratiano relatum. 16. q. 1. Agathense. c. 9. Arelatense. 3. c. 2. Carthaginense. 4. c. 104. Turonense. 2. c. 21. Tridenti. ses. 14. c. 9. nec opus est sanctorum patrum sententias referre, aut loca designare & vrgere: remittimus vos ad Roffensem Castrensem, Turrianum, Eckium, Bunderium, Canisum & alios: qui Enchyridia & locos communes aduersus nostri temporis hæreticos, elegatissimè cōscripserūt.
Inter

Inter tria ergò illa vota quæ piè & religiosè concipiuntur, omnium maximum atque potissimum est obediètiæ votum, quo cetera, ceu genere clauduntur. Nam continentia corpus, paupertas voluntaria opes: obedientia verò mentem, nèpe voluntatem & libertatem Deo consecrat: qua vna re nihil preciosius, nihil dignius, nihil quod magis sui esset iuris: Deus opt. Max. inter naturalia mortalibus concessit.

Obedientia nãque solenni voto concepta, voluntariam paupertatem, stabilitatem, morum conuersionem & continentiam amplectitur. Vsq̄ue adeò, vt rãtundem polliceantur, qui solam & nudam obedièntiam solenniter spondent & profitentur: ac illi, qui apertè & explicite, illi vero tacite & implicite, omnia illa pollicentur. Quam sententiam omnium approbatione & consensu tenet Thom. 2. 2. q. 186. ar. 8. Innocentius in cap. porrectum, de regularibus. Panorm. eodem loci num. 3. Trullus lib. 1. de ordine Canonorum regularium. c. 17. Nauarrus in cap. non dicatis 12. q. 1. & in com-
men

mentario de voto paupertatis in cap. statuimus 19. q. 3. num. 19. Stabilitas enim obediètiæ voto comprehensa, ordinis est, nō loci: aut loci, salua tamen obediètia, etiã eorū, qui voto peculiari stabilitatem in designato loco & monasterio pollicentur. Quemadmodum nostri cōuerſi Cartusienſes, & canonici Regulares. Iuxta leges paternas, & maiōrum instituta atque sanctiones. Nam alia ratione non possent superiorum auctoritate, ex vno ad alium locum transferri: etiam iustis de causis. Cum clarissimi auctores dubitent, an in voto, solenni, possit ipse summus & Romanus Pontifex dispensare. Atque ea ratione conciliari possunt auctores, qui diuersa hac de re sensisse iudicantur. Quod autem stabilitatis votum, etiam loci designati: ita sit intelligendum, tenent. Antoninus 3. p. t. 16. cap. 1. §. 7. Abbas Smaragdus in c. 58. regulæ. D. Benedicti. Cardinal. de Tur-recremata in commentario eiusdem. ca. 58. tractatu 127. in regulam D. Benedicti. Ioannes Dominicus, Cardinalis Cuffanus. Bernardus Abbas Cassinas lib. de iis ad quæ professione obligatur monachus, ca. 1. & 2. Trullus lib. 2. de ordine canoni-

corum regularium cap. 14. & lib. 1. c. 28. Petrus de sancto Andomaro lib. 3. de institutionibus monasticis iuxta sancti concilij Triden. decreta. Nauarrus in cap. nõ dicatis. 12. q. 1. & in comentario de voto paupertatis in cap. statuimus. 19. q. 3. nu. 29. Habebit igitur principatum inter cætera vota obedientia, cuius actiones propinquiores sunt Religionis fini & scopo, eiusque essentia magis consentanea & intima. Neque enim eum qui voluntariam paupertatem & continentiam etiam voto concepto promisserit, bene quispiam religiosum vocauerit: nisi fuerit pollicitus obedientiam, quæ virginitati præfertur, etiam voto confirmata. Iuxta illud August. lib. de virg. cap. 46. Nemo quantum puto, ausus fuerit virginitatem præferre monasterio. Cum igitur tanti habenda sit obedientia, iure optimo Theologis placet, ultra communia illa vincula omnium Christianorũ, qualia sunt Ecclesiæ & Decalogi præcepta, & tria vota monastica, quibus religiosi sponte astringuntur, & maiorum ac legum suarum præcepta: ad duo alia teneri sub pœna peccati mortalis, quæ vnicuique nostrum (patres amplissimi) fem

semper sunt præ oculis habenda. Alteram est non contemnere perfectionis accessionem & incrementum: hoc est niti & tendere in perfectionem: Alterum verò, non contemnere leges paternas, sed vt veros decet Rechabitas, pro eis asferendis, & tuenda maiorum gloria: si res ita postulet, fortiter oppetere. Non est vlla hac in re difficultas, nam cõtemnere perfectionis accessionem & incrementum, nihil est aliud quàm nolle subijci legum & maiorum decretis. Et contra, nolle subijci legum & maiorum decretis, nihil est aliud, quàm contemnere perfectionis accessionem & incrementum. Cum igitur vtrunque peccatum ortum habeat ex contemptu, & hi duo contemptus mutuò sese inferant: exploratum est, factatecta & integra manere omnia, si adsit obedientia atque animus syncerè cãdidus, suis & præfectis & legibus subiectus. Nec enim alia ratione nobis ad perfectionis decus properandum est, quàm ea: quæ iam olim suis statutis & legibus, à sanctis patribus nobis est cõstituta. Itaque morum conuersio, nihil est aliud, quàm obseruantia regularis, & vita, iuxta sanctorum patrum placita in-

fitura. Quā qui in externis tātū cultibus & cæremoniis, & non magis in intima sui ipsius nihili pēfione, abnegatione, resignatiōe odio, abdicatione, & abstractiōe animi, à rerū visibiliū & externarum vmbri censet sitam esse & collocatam: infans est, & imperius, nesciēs quē loquitur, neque de quibus affirmat. Animaduertendum tamen est, quod transgressionum multitudo & frequentia, non parit contemptum: (vt sunt auctores grauissimi vterque Thom. 2. 2. q. 186. a. 9. Possunt siquidem maiorum placita & mandata, aut imbecillitate, aut libidine, aut quavis mala alia cupiditate violari: salua semper animi subiectione & obedientia, qua homo compertum habet sanctas profectō esse sanctorum patrum institutiones & leges, quas ipse ex animo vellet præstare, et si suis cupiditatibus victus: nonnunquam oneri cedat, atque succumbat. Nihilofeciūs tamen in maximo contemnendi periculo versantur, qui crebris suarum legum transgressionibus assuescunt. Nam vt vulgō dici solet, nimia familiaritas parit contemptum. Quamobrem non est mihi comprehendendum in hac parte,

(audi

(auditores grauissimi) neque tempus inaniter conterendum: vt diuinarum literarum testimoniis demonstrem & exemplis, quantum aliis virtutibus præstet obedientia, & quā grauiter rebelles & refractarios mortales, nec facile suis placitis obsequētes, Deus vltus fuerit. Dicā in compendio. Omnium earum religionū summa atque perfectio, quas factitias diuus Bernardus appellauit: vno obedientiæ vinculo continetur. Quam in rebus etiam minimis exhibere oportet magistratibus, si saluam atque florētem rempub. nostram esse cupimus. Quapropter non est paruipendendū (viri ornatissimi) quōd sint inter nostrates quidam vsque ad eō morosi & refractarij, vt postquam bis iam in comitiis generalibus publica auctoritate, cōmuni consensu & calculo decretum est, vt abrogata antiqua pronuntiandi lege vt nimium obsoleta & rudi: & rectā vocationē, id est, syllabarum quāritatem, & proferēdi rationem sequeremur, priuata ipsi auctoritate, nihil neque maioribus, neque rationi, neque æquitati deferentes: mendacium pro veritate, pro luce tenebras mordicūs retinere contē-

dunt. Atque hi quidem videri volūt antiquitatis & Religionis assertores : quibus ego facile & perspicuè ostendero, in primis eos esse obedientiæ : hoc est summæ & præstantissimæ virtutis violatores. Deinde, multis iustisque de causis religiosissimos patres, qui his annis superioribus comitiis generalibus interfuerūt : huiusmodi nimium priscam proferendi cōsuetudinem antiquasse. Quādiu enim maioribus nostris visum est, vt priscam illam nimium & obsoletam pronunciandi rationem sequeremur: humiliter fuit illis obsecundandum. Est enim nonnunquam piè, cæca obedientia: à sanctis patribus vehementer commendata. Quæ rerum discretionem & proprium iudicium abdicat atque resignat, nec ea agredi formidat, quæ etiam naturæ ipsius facultatem & vires excedūt: si præcipiantur. Hinc illæ ingentium faxorum conuulsiones, arborum iam olim stirpitūs conuulsarum plantationes, & irrigationes, herbarum hortensium contrariæ sationes, vt radices sursum, frondes deorsum collocatæ, terræ mandarētur, à patribus suis discipulis præceptæ. Non igitur aut vana, aut ociosa, aut stulta

ta

ta iudicamus, præclara hæc piorū hominū studia, quæ & à Ioāne Cassiano lib. 4. de instit. monast. cap. 10. & c. 24. & collat. 2. cap. 11. & collat. 4. cap. 20. vehementer laudata sunt. Hanc enim proprii iudicij abnegationem & renuntiationem propter obediētiam, Deum habere gratam: ostendit Grego. in librum Regum primum, lib. 2. cap. 5. & Bernar. vbique, sed maximè sermone de tribus ordinibus Ecclesiæ: & sermone ad milites templi. c. 13. & sermone de fructibus obediētiae & eius gradibus. In hanc classem referamus, quam hætenus habuimus laudabilem profectò patrum consuetudinem, qui cum nec essent bonarum literarum expertes, nec Grammaticalium rudimentorum ignari: priscam tamen illam barbariem, & nimiam superioris seculi ignorantiam, quam simul cum Romani imperij inclinatione. Latina lingua tulit, exterarum gentium crebris inuasionibus è stirpe fermè euerfa & excissa: propter obedientiam tamen, æquo animo tulerunt. At postquàm nostra ætate literæ refluuerunt, & puellis etiam ipsis primas Grammatices rationes addiscentibus, redditæ sunt ridiculæ barbaræ illæ,

& ran

& rancidæ prolationes, placuitque patribus lucem ipsam & veritatem amplecti, quid opus est repugnare, aut quid aliud est hac in parte tenacem esse propositi, quàm manifestam animi duritiam & obstinationem præferre & indicare, ex qua non alium speres exitum, quàm quem est sortitus Asceta ille Hieron, cuius meminit Cassianus, collat. de discretione quæ magno Antonio tributa est. Scio equidem Origenem Homil. 3. in cantica, Grammaticorum superstitionem damnasse. Gregorium etiam in epistola ad Leandrum scripsisse, verba cælestis oraculi non esse subijcienda regulis Donati & August. tractatu. 2. in Ioãnem, in illa verba, *Qui non ex sanguinibus, &c.* est enim Græcismus: Latine namque sanguines pluraliter non dicimus:) dixisse, non esse formidandas ferulas Grammaticorum: addidit tamen grauiter & verè: Dum tamen ad veritatem solidam & certiolem perueniamus. Quod ad ambiguitates repellendas aliquandò licere, idem est author lib. 3. de doctr. Christiana. & 4. cap. 10. & in Psalm. 138. in illa verba: *Non est occultatum os meum à te.* Quò loci, ad expungendam di-

ctationis

ctationis ambiguitatem, pro offe: quidam offum legere erant soliti. Nec me latet sacrum illum ac diuinum virum Spyridonem, Trimituntis Cypriæ memorabilem Episcopum: (quem nos priuatim pro Diuo tutelari & patrono colimus, quòd in sacris eius feriis: nempe die. 12. Decembris, in hanc lucem editi simus.) Triphillum Ledrensem Episcopum, virum facundia & doctrina clarissimum, orationem ad Christianorum conuentum publicè habentem: publicè etiam correxisse. Cum ille pro grabato, lectulum, siue cubile dixisset, versans illud Euangelicum Tolle grabatum tuum & ambula. Non inquit tu es melior eo qui dixit, tolle grabatum tuum & ambula. Hac enim orationis interruptione est vsus, (vt author est Sozomenus lib. 1. hist. tripar. cap. 10. & Nicephorus lib. 8. ecclest. hist. cap. 42. vt hominis fastum, & turgidæ & lasciuientis orationis faleras, & impetum coèrceret atque contunderet: non quod affectatæ verborum sordes, damnatæ atque protritæ, viro sanctissimo cordi esse possent.

Nam patres iure & maximo cum delectu, legitimam, germanam atque pro-

C

batam pronuntiandi consuetudinem in
 vsum reuocasse: multis rationibus ostendi
 potest. In primis ex legis natura, quæ
 nihil est aliud: quàm rationis ordinatio
 atq; præceptio. Vt eleganter dicit D. Tho.
 12. quæst. 90. art. 4. Non videtur autem ra-
 tioni cõsentaneum, quòd si per imperi-
 tiam & ruditatem, leges aliquæ sancitæ
 sunt: discussa iam illa ignoratiæ caligine,
 & cognita veritate: propter antiquitatis
 reuerentiam mēdaciū retineatur. Præ-
 fertim cū ratio prolationis atque pro-
 fodiæ, quam Patres reuocant: multò ea
 quàm hætenus seruauimus sit anti-
 quior: vt ex classicis & principibus Lati-
 næ linguæ authoribus constat. Et ratio
 prisca legum ea fuerit, quòd veram
 se & probatam syllabarum quantitatem
 & prononciationem assecutos, earum
 conditores existimauerint. Quod nunc
 longè aliter se habere, omnium gērium
 & mortalium consensu, consuetudine &
 vfu: exploratum est. Non est igitur hu-
 iusmodi sententia vetustatis veneratio,
 sed animi pertinacia & obstinatio. Erit
 enim lex, inquit Isido. lib. 5. Ethimo. cap.
 21. honesta, iusta, possibilis: secundum
 naturam, secundum patriæ consuetudi-
 nem,

nem, loco, temporique cõueniens. Quo
 testimonio ad probandas legis optimè
 & benè constitutæ conditiones, vtitur
 Gratianus in c. erit autē lex. dist. 5. Dein-
 de quod huiusmodi consuetudines &
 leges, quæ aduersus apertam veritatem
 nituntur: ipso iure abrogentur. In cap.
 Mala. & c. Frustra. d. 3. l. Minimè. l. Nulla
 ff. de legibus. c. Cum dilectus de consue-
 tudine. Quapropter iam olim prisca illa
 & obsoleta pronuntiatio, desierat apud
 Cartusienfes Germanos: desierat apud
 Italos, nurabat apud Hispanos & Gal-
 los: nec quicquam aliud supererat, quàm
 vt publica authoritate legitimè apud om-
 nes desineret. Si nunc ab orco reuocare-
 mus Sicitines Marci Catonis, quos se
 ignorare ingenuè Cælius Vindex in
 Commentariis lectionum antiquarum
 falsus est: & in coniectaneis Ateus Ca-
 pito per coniecturam, nimiū prisca il-
 lius vocabuli significationem assecutus
 creditur: nōne essemus meritò ridiculi?
 Publius Lauius Varronē sordidè scul-
 mam, pro sequestro dixisse ait: rider Ci-
 cero Catonem in originibus, verrucam
 pro monte vsurpantem: & in lib. de ora-
 tore, lepidè eos qui iam olim desita vo-

cabula vsurpabant, verrucosos oratores appellauit: Quo alludit Persius, in quies. Si quos verrucosa moretur Antyopa. Quamobrem doctè profectò & grauius Phaurinus apud Gellium lib. 1. noctium Atticarum. cap. 10. adolescentem veterum verborum nimis cupidum, sic allocutus traditur. Curius atque Fabricius & Titus Verruncanus, viri antiquissimi, & his antiquiores Horatii illi trigemini, planè ac dilucidè cum suis fabulati sunt: neque Auruncorum, aut Sycanorum aut Aboriginum qui primi incoluisse Italiam dicuntur, sed ætatis suæ verbis sunt vsi: tu autem perinde ac si cum Carmenisa Euandri matre sermonem conferres, sermone multis ab hinc annis desito vteris. Si antiquitatem tibi placere ais, viue moribus antiquis, loquere verbis presentibus id est his, quæ in omnium vsu & ore versentur. Sermonem quippè (vt eleganter dixit Fabius:) vtendum est vt numo, cui publica forma sit. Repugnare igitur hac in re, nihil est aliud quam delectari praua consuetudine. Nam quemadmodum ægroti, si compellantur abstinere à cibis qui eos delectant, ægrè ferunt, etiam si eis noceant: sic etiam multi, (vt Author est

est Aristoteles, 1. lib. Rhetorices ad Theodectem. cap. 11. & sect. 18. problem. q. 1.) si cogantur inueteratas suas consuetudines relinquere molestè ferunt: etsi sint præter rationem & noxiæ. Quod vt arbitror nõ ineptè ab eo. 2. lib. sublimioris sapientiæ. cap. 3. his verbis pronunciatum est. Auscultationes, inquit, secundum consuetudinem accidunt: quemadmodum enim consueuimus, ita iudicamus dici debere: & quæ præter hæc, non apparent similia. Quantam verò vim habeat consuetudo, leges indicant: in quibus fabulosa & puerilia plus possunt propter consuetudinem. Hæc ille. Nec debet quemadmodum eleganter ab Innocentio. 3. Pontifice sanctissimo & eruditissimo dictum est in. ca. Non debet, de confanguini. & affi.) reprehensibile iudicari: si iuxta varietatem temporum, statuta quoque varientur humana. Facit textus in. c. finali de transactioni. in cap. Super eo, de sent. excommunicat in ca. Sciendum d. 12. in. cap. Erit autem. dist. 5. in c. Quis ignoret & in ca. Obicitur 32. q. 4. in cap. Occidit. 33. q. 8. Maximè in prolatione & accentu, cum doctè à prophano quodam vate dictum sit. Mortalia facta peribunt

*Hierony.
in præfatio
ne Iob. It
ta est enim
vetustatis
consuetudo,
vt etiam
confessa ple
risque vi
tia placeant.*

nedum vt sermonum stet honos & gratia viuax.

*Multa renascuntur, quæ iam cecidère, cadentque
Quæ nunc sunt in honore vocabula: si uolet usus,
Quæ penes arbitriū est, & vis, & norma loquedi.*
Antiquauit tēpus nōnullas ex priscis illis atque sanctissimis Guigonis consuetudinibus, multa temporī, multa nostræ imbecillitati data sunt, redimus ad lectulos post horas matutinas, ieiunia in pane & aqua partim abrogata sunt, induimur vestibus delicatis & mollibus, antiquatæ sunt recordationes & confessiones post prandium: & nunc tanquam pro aris & focus, pugnabimus pro asserendo & retinendo mendacio? Aut loco mouebimus nostrā obstinatione, aut pertinacia, aut autoritate, aut cōsilio: quod Reuerendis. Patri, & Capitulo generali placuit, maturè placuit, & iure & cū delectu placuit? Quid est quod Paulus tam seriō admonet, inquiring, omnia rectè & secundū ordinem fiant in uobis? Et iterū, Vnusquisque uestrum Psalmum habet, Apocalypsim habet, reuelationem habet? Quid est quod in Psalmis legimus. Pfallite Maschil, id est, doctè, vel vt noster vertit interpret, Sapienter? Quid

Quid est quod D. Hieronymus pro obrinenda & addiscenda recta linguæ sanctæ prolatione, dentes serra sibi moliri & aptari passus est? Quid est quod in celebri illa ducis Iephthæ victoria, occupato Iordane, malè pereunt Ephrathei: qui pro Syboleth. i. fluminis cursu atque defluxu per *Sim*: Zibolet, per *Zamath* malè proferunt? An parum uobis uideatur (uiri grauissimi) cōsultò, data opera & ex professo, inconcinnè & perperam diuinæ laudes proferre & pronunciare? Ego sic statuo: eos qui à uiris doctis semel sunt admoniti de recta proūntiatione, nec eā in diuinis cantilenis & laudibus uolunt præstare, si id faciant ex negligentia, aut inueterata consuetudine, peccare quidem uenialiter: si uerò ex contemptu: mortaliter. Nam turbant auditores, & scandalo sunt pusillis, & quātū in ipsis est: cantus Ecclesiasticos suis nimium radicis prolationibus, auditoribus ridiculos faciunt, & nebulonibus ridēdos propinant. Quibus se olim uehementer affectum, fatetur in confessionibus Augustinus. Quæ rationes, ad eò graues & solidæ doctori Marrino Azpilquetæ Nauarro uiro doctissimo, uisæ sunt: vt hanc planè

planè sententiã, ipse omnium approbatione confirmatam, non sit veritus asserere, in repetitione cap. Quando, de consecrat. d. 1. notabili. 16. a. nu. 9. vsque ad n. 20. exclusiue. Quis verò mentis compos in hanc seriem reduxerit verba Pauli. 1. ad Timoth. ultimo. O. Timothæe depositum custodi, deuita prophanas vocum nouitates, & oppositiones falsi nominis scientiæ. Et 2. ad eundem cap. 2. Prophana autem & inaniloquia, deuita. Quæ ad Gnosticos pertinere, vniuersi patres affirmant: maxime Epiphanius, Hieronymus, & Euchumenius. Quicquid magia vteretur, superstitiosa, vocabula quædam effinxerant barbara, & vt plurimum nihil significantia. Et non magis illa. 2. ad Timoth. 1. Formam habe sanorum verborum, quæ à me audisti. Et iterum. c. 2. Seruum autem domini non oportet litigare, sed mansuetum esse ad omnes: docibilem, patientem, &c. Nam sunt sacræ quædam & necessariæ verborum nouitates, non prophanæ: (vt author est Hieronymus in c. 2. Epistolæ ad Ephesios. Nam diuus Paulus nouè dixit, Κοσμοπατέρας & 70. viri. eodè authore, nouiter dixere. Apocalypsim. Et incarnationis nomen, Latinis nouum

totam: ad quàm paucissima cōtrahamus. Religionis medulla, & nucleus, quid dicam medulla nucleus? anima, vita, cor est obedientia: & quid non? Hæc solenni voto concepta, stabilitatem, continentiam, & morum conuersionem amplectitur. Hæc facit vt tutò professionis nostræ scopum collimemus, & in charitatis perfectionem sedulò contendamus: facit, vt maiorum legibus, votis, atque sanctionibus alacriter obsecundemus: & propositum sclicitatis æternæ brauium atque coronam, decurso breuissimo vitæ huius stadio, per Christum perenniter assequamur. Cui laus perpetua, & imperium perenne: in æternum & ultra, Amen.

* * *

D 2

